

Mijlen, haaien en hoge zeeën

Alotau, 14 juni

Op een rustige ankerplaats in de kuip van ALK onder het genot van een heerlijk kopje espresso uit een vers blik Lavazza met het laatste bodempje Ballantines erbij, zal ik proberen wat te schrijven over de ruigere perioden van de afgelopen weken waarin we ons soms alleen met grote moeite staande konden houden aan boord, laat staan een maaltijd naar binnen werken zonder dat de rijst uit je etensbakje woei of de kaas van je boterham.

De etappe begint na het vertrek van Eric uit Honiara, waar Diederik de crew komt versterken voor de trip naar Alotau in Papua Nieuw Guinea, een tocht van zo'n dikke 1100 zeemijlen waaronder een oversteek van 850M van het laatste bewoonde eiland in de Solomons naar Alotau. De ZO moesson is het seizoen met kracht begonnen en dat zullen we weten. Meteen al bij vertrek uit Honiara moeten we er tegenin boksen. Aan de noordkant van Guadalcanal en San Cristobal krijgen we nog niet de volle laag en in dagtochten motoren we via Sealark Reef naar de Marau eilanden aan de ZO punt van Guadalcanal.

In Sealark Reef schiet Jimmy de eerste tonijn ooit aan boord van ALK

En tijdens een duik aan de buitenkant van het rif vinden we dit mooie naaktslakje, een Banana nudibranch'

De oversteek naar San Cristobal eiland doen we in een nachtje en na stops in twee riffen ten noorden van San Cristobal komen we in Star Harbour aan, op de oostpunt van San Cristobal. Dat is het startpunt voor onze oversteek naar Indispensible, een afgelegen rif in de Solomon Sea.

We zijn zover oostelijk gevaren om er met halve wind heen te kunnen zeilen en die windrichting hebben we, maar niet op halve sterkte! Met 6 tot 7 Bft waait de moesson uit het ZZO en de zee is behoorlijk wild. Een heftige vuurdoop voor Diederik maar we zeilen wel snel. Na een dag en twee nachten komen we in Indispensible aan waar we weliswaar redelijk beschut tegen de golven liggen maar de moesson waait ongehinderd over de grote lagune.

Desondanks is het alle inspanningen waard. Het is heel bijzonder om op zo'n afgelegen plaats met ALK voor anker te liggen. We zien visleven en een onderwaterlandschap zoals ik dat nog niet eerder heb gezien. Grote aantallen groupers die ons nieuwsgierig bekijken waar ze anders snel wegschieten zodra ze een duiker in de gaten hebben en een gezonde populatie haaien zoals je die nog maar op weinig plekken tegenkomt.

Onderwaterlandschap in Middle Reef van Indispensable met een nieuwsgierige grijze rifhaai die de fotograaf komt bekijken

Jimmy heeft het voorrecht om in de passage van Middle Reef te kunnen duiken terwijl Diederik en ik met ALK in wind en stroming in de buurt blijven. Hij beschrijft zijn ervaring als volgt:

Een uitzonderlijke duik, eentje om te onthouden en koesteren. Als een ontmoeting met een lang verloren vriend. Ik las erover in boeken, zag beelden op televisie maar die ontmoeting bleef tot op heden uit, maar niet vandaag.

De zee is ruig en de wind trekt witte koppen op de golven. Hier midden op open zee, in de relatieve luwte van één van de grootste onbewoonde atollen in de wereld, sta ik op het punt te beginnen aan een van mijn avontuurlijkste duiken ooit! Hans, mijn oom en kapitein van ALK heeft besloten dat hij en Diederik aan boord blijven. Deze duik vereist een goede stuurman aan het roer en meer ervaring dan Diederik heeft als duiker. Mijn kans dus.

Er trekt een vlag van twijfel door mijn lijf gevolgd door de adrenaline kick. Hoe sterk zal de stroming zijn? Hoe groot de haaien? De duiken die we tot nu toe in de atol hebben gemaakt waren niet heel erg interessant en het onderwaterlandschap grillig. Oké, ik doe het! Een korte duik van 35 minuten. We moeten vandaag namelijk ook nog 30 mijl zeilen naar de Noord atol.

Hans manoeuvreert ALK naar de rand van het rif en ik sta met mijn duikuitrusting klaar aan de reling van het schip. Diederik geeft nog snel de Nautilus Lifeline aan, een VHF radio en GPS noodbaken.

Mochten we elkaar uit het oog verliezen dan kan ik daarmee de boot oproepen.

Met een vin over de reling en mijn hand aan het stag wacht ik op het signaal. Dan spring ik het water in en zwem meteen weg van de boot. ALK is krap 10 meter van het rif en Hans slaat meteen achteruit. Het is maar goed dat er zo'n zeerot aan het roer staat. Alles oké, ik kijk naar beneden en zie een enorme dropoff. De wand loopt steil naar beneden en ik zie de bodem nog niet maar wel de haaien. Oké, focus! Ik controleer of er stroming staat maar zie geen duidelijke tekenen hiervan. GEEN STROMING schreeuw ik naar Hans en ik daal af naar de rand van het rif. De wand loopt in een vloeiende lijn van horizontaal naar verticaal op zes meter diepte. De grijze rifhaaien zwemmen over de rand nieuwsgierig mijn kant op. Ik ontmoet drie kleine exemplaren (ruim 1m) op het begin van de dropoff en daal verder af naar 12 meter. Links en rechts zwemmen flinke Bluefin trevallies om mij heen en het aantal haaien neemt snel toe. Ik neem een plekje in langs de wand en kijk met stevig kloppend hart naar de haaien. Ik ben hier ondertussen wel het één en ander gewend qua haaien maar dit is nieuw! In mijn eerste poging om ze te tellen strand ik bij 12. Dan raak ik de tel kwijt omdat ze allemaal door elkaar zwemmen en zo dichtbij zijn dat het overzicht behouden lastig is. Achteraf kom ik tot de conclusie dat het er minimaal 15 geweest moeten zijn. Wat een super duik!

Wanneer hun initiële nieuwsgierigheid is bevredigd, nemen de aantallen af en ik daal verder naar 26 meter, op zoek naar grotere exemplaren. De bodem op ongeveer 70 meter is duidelijk zichtbaar en als ik naar boven kijk, lijkt het alsof ik op 10 meter diepte zit, zo helder is het water! Grotere haaien zie ik desondanks helaas niet. Ik geniet intens van het ongelofelijk heldere, diep donker blauw van het water, nog niet eerder was die kleur zo overweldigend. Ik denk, zo moet het dus vroeger geweest zijn voordat de mens op grote schaal de oceanen vervuilde en illegale en ongereguleerde visserij zijn slag sloeg. De ruige wand is overal bedekt met steenkoralen en kleine waaierkoralen. Dood koraal, zoals we al heel veel zijn tegen gekomen deze trip, kom ik niet tegen. Langs de steile wand zwemmen kleine kleurrijke rifvissen, horsmakrelen en grote tandbaarzen die totaal niet schuw zijn. In het blauwe water trekken scholen vol kleine fuseliers langs. In de verte komt er een school grote vissen aan zwemmen, één ogenblik lijken het wel haaien. De grote school rainbow runners, ik schat zo'n 70 stuks, trekt naar het oppervlak zo'n 50 meter voor mij. Dan merken ze mij op en komen op uiterst gracieuze wijze mijn kant op. Volledig ongestoord en uiterst nieuwsgierig zwemmen ze tot op één meter voor mij langs. De zonnestralen en de blauwe gloed van het water spelen een prachtige harmonie op hun

zilvergroene flanken met twee lichtblauwe strepen. Ik ben diep ontroerd door deze pracht, wat een perfectie! Zoals de vissen en haaien mij hier benaderen, is echt ongebruikelijk vandaag de dag. Op de meeste plekken waar je als duiker komt, zijn vele mensen je voor gegaan. De rolverdeling is duidelijk; jij bent daar om hun te bekijken en vaak zijn de vissen erg schichtig. Dit keer zijn de rollen omgedraaid, misschien ben ik wel de eerste duiker die ze ooit hebben gezien. Het voelt alsof ik degene ben die bekeken wordt. Een gevoel dat bijna niet is te beschrijven.

Nadat ik 10 jaar geleden aan boord van de ALK ben begonnen met duiken, droom ik al van deze duik! Met de jaren voelde het steeds meer alsof het een onrealistische jongensdroom was. Nu tien jaar later aan boord van de ALK komt tijdens deze duik alles samen. Naar aanleiding van wat ik destijds aan boord beleefde, heb ik gekozen om mij de laatste zes jaar toe te leggen op het bestuderen van het mariene milieu.

Mijn studies zijn met succes afgerond, ik heb mijn eerste 'echte' baan zodra ik terug in Nederland kom en ik heb deze duik en een ongekende trip mogen meemaken en delen met Hans.

Mooier kan het toch niet?! Het contrast met de Solomon Islands, een eilandnatie die zijn weg nog moet vinden, is groot en er gaat een enorme golf van dankbaarheid door mij heen. Want we hebben het maar goed in Nederland, al zouden we nog veel kunnen leren van de mensen en het simpele leven hier! Iedereen kijkt elkaar aan en neemt op wat ze zien, vriendelijkheid en behulpzaamheid is de regel en de simpele kostbaarheden die men heeft, worden gedeeld.

Een grijze rifhaai die Jimmy nieuwsgierig komt bekijken

Na de duik van Jimmy zeilen we door naar het North Reef van Indispensible. Maar in de harde wind blijken we niet beschermd in de lagune te kunnen liggen. In plaats daarvan gooien het anker aan de buitenkant van het rif op één van talloze grote bolders die er als hagelslag liggen uitgestrooid. Bizar om te ankeren met het anker in 5m water op een bolder van 20m hoog en de boot boven de 'deep-blue'.

Mocht het anker niet houden dan drijven we de open zee op richting PNG en winddraaiingen hoeven we in de straffe ZO niet te verwachten. Dus we liggen ok, maar niet meer dan dat. 's Nachts liggen we behoorlijk te rollen en slapen valt niet mee. We liggen per slot van rekening op de open oceaan.

Maar we worden beloond voor de ongemakken. Aan het eind van de middag maken Diederik en ik een duik vanaf ALK door een doolhof van gigantische bolders. In een zandplek stuiten we op een doornige stekelrog die ik nog nooit eerder heb gezien. Het ene moment zitten we op 22m en even later op 5m in een smalle doorgang.

Aan het eind van de duik komen we bij een kloof aan waar het zand en de bolders abrupt overgaan naar diep blauw water. Op 25m blijven we rustig hangen en wachten af wat er uit de oceaan op ons afkomt. De eerste grijze rifhaai komt ons al snel bekijken en voor we het weten cirkelen er een stuk of acht exemplaren om ons heen. Maar dan ontdekken we ook een veel grotere soort met allemaal witte punten aan de uiteinden van zijn vinnen. Op een gegeven moment worden we door drie exemplaren bekeken. Dat is oppassen geblazen want deze soort heb ik nooit eerder gezien en ik ken hun gedrag niet. Ze zijn behoorlijk nieuwsgierig en scheren diverse keren op korte afstand voorbij maar zijn niet agressief.

Na een minuut of tien loopt het spektakel ten einde en stijgen we rustig op. Dan blijkt dat we pal onder de ALK hebben gelegen. Terug aan boord vind ik in mijn boeken uit dat we silvertip haaien hebben gezien. Wat een duik!

Onderwaterlandschap in Indispensible

De ochtend van ons vertrek maken we nog een duik maar nu zien we geen haai meer. Niet helemaal verwonderlijk want het is bekend dat de meeste haaien pas tegen zonsondergang actief gaan jagen.

Na onze ochtendduik maken we ALK klaar voor de oversteek naar Alotau, meer dan 800M. Onderweg hebben we tijd genoeg om na te kunnen genieten van deze bijzondere plek. Maar niet voor lang want het zeilen vraagt alle aandacht. De ZO waait onafgebroken met 6 tot 7Bft en de tweede nacht van de oversteek hebben we urenlang zelfs 8Bft in een groot onweersgebied. De golven bouwen zich op en toornen hoog boven de hek van ALK uit tot ze ons inhalen.

De Solomon Sea in 7Bft

Af en toe breekt er een afzwaaijer tegen de zijkant van ALK en dan heb je ineens een pets zeewater in je nek. De wind komt van achteren en we rollen flink. Eten klaar maken in de kombuis is een ingewikkelde balanceer act en van slapen komt weinig terecht. We scheuren echter met een noodgang naar PNG.

Van te voren hebben we besloten de trip in Misima, het eerste eiland in PNG op onze route, te onderbreken zodat we de talloze riffen die daarna op onze weg liggen in daglicht kunnen passeren. Gaandeweg wordt het duidelijk dat we geen vier maar slechts drie dagen nodig hebben om Misima aan te lopen. Maar we halen het niet om er voor donker aan te

komen. Ik heb geen enkele informatie over de haven behalve een Google Earth kaartje waarop goed is te zien dat de monding van de baai naar het ZO open ligt. Geen plek om met deze wind en zeegang in het donker aan te lopen.

Als ik de zeekaarten goed bestudeer, valt mijn oog op een klein ankertekentje bij een eiland in de Renard groep. Zo te zien, zouden we daar beschutting voor de ZO kunnen vinden en de aanloop is eenvoudig. En het is net iets minder ver dan Misima zodat we er voor donker kunnen aankomen. De zeekaart geeft een groot rif aan waar we omheen moeten maar we blijken er gewoon overheen te kunnen zeilen en ruim voor donker gaan we in kalm water in de beschutting van Kimuta Island voor anker. Het langste stuk van onze oversteek zit erop. Wat een weldaad om niet meer van gangboord naar gangboord te rollen! We hebben echter nog nooit zo snel gevaren. Drie etmalen met gemiddeld 145 zeemijlen per etmaal en dat met alleen de fok en een rif in het grootzeil!

Nog voor de zon ondergaat, krijgen we bezoek van Sake die ons wat over het eiland kan vertellen. Ook al zijn ze behoorlijk afgelegen en klein, er wonen meer dan 1000 zielen op de twee bewoonde eilanden in de Renard groep. De volgende dag gaan we met hem op stap voor een SIM kaart zodat we kunnen internetten. Een mooie wandeling over het eiland, maar een passende SIM kaart vinden we niet. Wel kan Sake een tros bananen regelen die we ruilen voor epoxy waarmee hij zijn polyester boot kan repareren. Hij blij en wij ook met vers fruit

'Statiefoto' van Sake met vrouw en dochter op Kimuta Island

Sake komt in zijn kano nog langs met een oudere man met een lelijke wond op zijn voet. Een maand geleden is hij door een stekelrog gestoken. De mensen op dit soort afgelegen eilanden hebben helemaal niets aan medicijnen en als dim dim wordt je al snel als een dokter gezien. Eervol, maar kan ik deze arme man helpen? Ik duikel een zalf tegen koraalbeten op uit mijn medicijnvoorraad, maak de wond met alcohol schoon, knip een stuk verbandgaas op maat en dek de wond goed af met een grote pleister. Ik ben weliswaar geen dokter maar ervaring met wondverzorging in de tropen heb ik wel en de oude man verlaat het 'spreekuur' in de kuip van ALK vol goede moed en met de nodige verbandmiddelen.

Dan zijn we zover om 15M verder naar Misima te varen. De ingang van de baai is veel smaller dan je uit de kaart zou afleiden en aan beide zijden lopen zware brekers op de kust stuk. Goed dat we niet geprobeerd hebben hier in het donker binnen te lopen! De volgende dag lukt het om een SIM kaart en internet bundel te scoren. Iedereen blij want nu kunnen we de familie appen. We zijn klaar om weer te vertrekken. Uitgezwaaid door het halve dorp hijsen we het grootzeil en varen omzichtig tussen de brekers door naar buiten. Er komen hier vast niet veel jachten.

Het vervolg van onze route voert door de lagune van de Deboyne Islands en later in de middag zeilen we prachtig tussen twee grote riffen door. Matige golven maar wel stevige wind en ALK vestigt nieuwe snelheidsrecords!

In Deboyne Passage in 6Bft vaart ons een zeilkano tegemoet met een hele familie aan boord. Onverschrokken zeelui. Petje af voor ze in zo'n nat bootje!

Hierna ligt er een flink stuk open zee voor ons waar we in de nacht veilig doorheen kunnen zeilen. Comfortabel is het niet want er bouwen zich opnieuw flinke golven op in dit open stuk zee en de volgende ochtend komen we moe geslingerd aan bij de Sawa Sawaga passage van Sideia Island.

In de kleine lettertjes van onze elektronische zeekaart ontdekken we dat hier tot 7 knopen stroming kan staan met steile, brekende golven. Hoe gaan we hier veilig doorheen varen? Na speurwerk van Jimmy in het Navionics kaartenprogramma, dat gedetailleerde informatie over de getijden hier blijkt te hebben en rekenwerk van de schipper, komen we tot de conclusie dat we waarschijnlijk stroming mee zullen hebben. Eerst passeren we een ondiep rif aan bakboord en dan komen we door een klein gebied met flinke stroming en verwarde zee. Maar gelukkig geen brekende monstergolven! Eenmaal door de passage komen we in rustig vaarwater, bijna zonder een rimpeling in het water. Een verademing na de onstuimige nacht!

Jimmy heeft bij vooronderzoek in Nederland uitgevonden dat hier een plek moet zijn waar manta's worden bestudeerd. In ruil voor de belofte dat hij aan het onderzoek zal bijdragen, heeft hij de precieze coördinaten gekregen en vlak naast de bewuste plek gaan we voor anker. Natuurlijk zijn we razend benieuwd naar de manta's maar we halen alle drie eerst wat slaap in. Als we in de middag wat zijn bijgekomen, gaat Jimmy snorkelend op onderzoek uit. Er lijkt weinig actie te zijn maar na enige tijd komt hij toch twee manta's tegen. Tegen de tijd dat Diederik en ik op de enthousiaste kreten van Jimmy reageren en ons in de duikpakken hebben gehesen, zijn de manta's echter weer vertrokken. Jammer, maar helaas!

De volgende ochtend doen we zonder veel hoop een nieuwe poging en in eerste instantie zien we weinig leven. Tot uit het mistige zeewater de eerste manta opduikt, niet veel later gevolgd door zijn maatjes. Groot enthousiasme bij de volhardende snorkelaars. Duikflessen hebben we niet nodig want de manta's voeren een prachtig ballet op in 4-6m diep water. We kunnen er op ons gemak omheen zwemmen. Jimmy is snorkelend meer onder- dan bovenwater om identificatie foto's te maken en ondergetekende ligt langdurig op de bodem om het ballet te filmen. De mooie opnamen hoop ik later op You Tube te kunnen zetten als we goed internet hebben.

Wat een geluk en traktatie om zo'n show te mogen meemaken! Achteraf stellen we aan de hand van de foto's vast dat er zes exemplaren rondzweefden. Onze dag kan niet meer stuk!

Manta's bij Sideia Island

De manta's vertrokken weer na een dik uur en voor ons is het ook tijd verder te gaan. Alotau is nog maar 30M en aan het eind van de dag laten we het anker vallen voor het Airways Hotel. De inklaring de volgende dag is een snel gepiept. Bij het kantoor van Customs hoef ik maar één formuliertje in te vullen en voor de visa hoef ik niet naar Immigration. Met een half uurtje ben ik klaar!

We hebben nog 3 dagen voor Diederik vertrekt en nog dezelfde dag varen we naar East Cape, het meest oostelijke punt van het vasteland van PNG. Het is al bijna donker als we bij Boiaboawaga in de Goschen Strait aankomen. Een klein eiland waar ik vorig jaar goed heb gelegen. Normaal geen plek om in het donker aan te lopen maar op de instrumenten varen we veilig naar de ankerplaats waar we het anker in een grote zandplek laten vallen.

Er wonen geen mensen maar wel duizenden 'fruit bats', vliegende honden in het Nederlands, als ik het goed heb. De toppen van de bomen hangen er mudje vol mee. Echte gezelligheidsdieren die fruit bats! 's Ochtends vertrekt de hele meute naar het vasteland om zich tegoed te doen aan fruitbomen en voor donker zoeken ze allemaal weer een plekje op in de toppen van de bomen. Een prachtig schouwspel.

Hun rust wordt alleen verstoord door een paar zeearenden. Als die over de toppen van de bomen scheren, vliegen de fruit bats en masse op en zijn dan een gemakkelijke prooi.

Voor anker bij Boiaboawaga eiland

Het weer is niet uitnodigend om te duiken en er liggen ook een paar klussen op ons te wachten. De eerste dag proberen we vergeefs het startkoord van de compressor te repareren en de fok moet ook nodig onderhanden worden genomen.

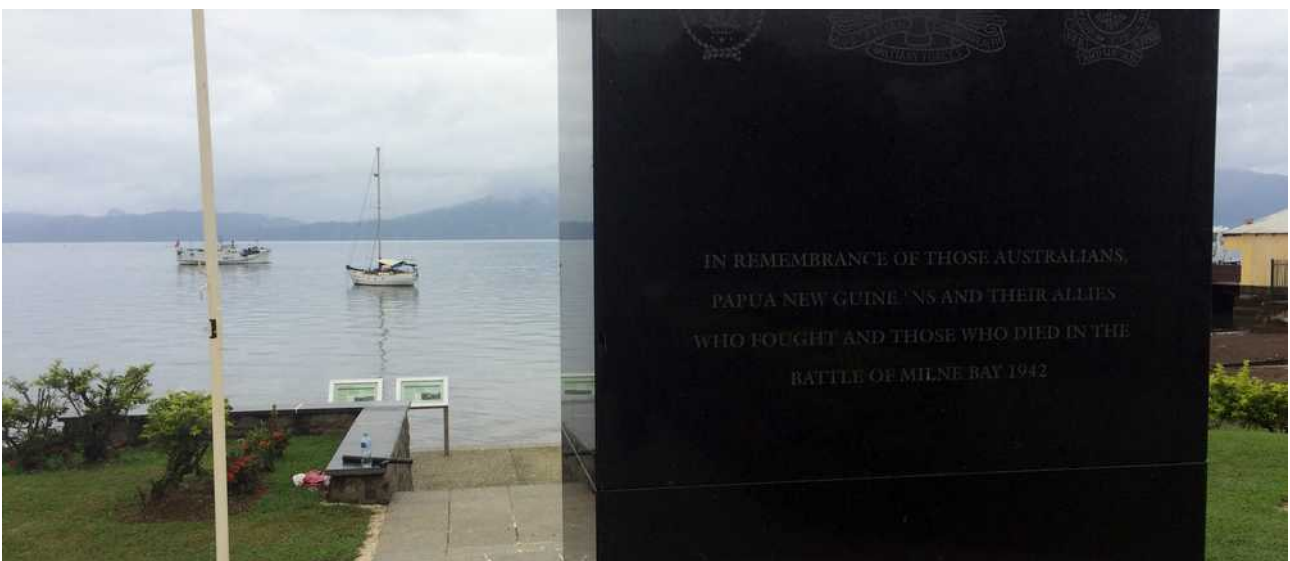
De kuip is even getransformeerd tot zeilmakerij

De helft van de ogen waarmee de leuvers in het zeil zitten, blijken te zijn doorgesleten. Ze zijn gecorrodeerd en met de harde wind open gesprongen waardoor de leuvers in het gat van het zeil hangen.

We slaan er nieuwe ogen in en moeten een paar leuvers vervangen. In Australië zal ik dat bij een zeilmaker goed moeten laten repareren.

De tweede dag willen we gaan duiken op een duikstek waar ik vorig jaar ben geweest. Maar het weer werkt nog steeds niet mee. We varen naar Tania's Reef maar als we daar met de nodige moeite tegen wind en stroming aankomen, is het duidelijk dat we hier in deze omstandigheden niet kunnen duiken. Bij East Cape zijn de omstandigheden beter en Diederik en ik maken er een aardige stromingsduik, de laatste duik voor Diederik.

Na twee dagen bij ons tropische eiland, in niet zulk tropisch weer, zeilen we terug naar Alotau. Een mooie afsluiting van Diederik's trip met spectaculaire duiken, indrukwekkende zeeën en opwindend zeilen maar ook de ongemakken die daarbij horen. Kenmerk van het leven op zee dat nooit routine wordt!

Onze ankerplaats in Alotau met op de voorgrond het War Memorial van WWII toen in Milne Bay zwaar is gevochten om de opmars van de Japanners te stoppen